

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

**PROGRAM DODJELE DRŽAVNIH POTPORA SEKTORU
POLJOPRIVREDE
Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR)**

svibanj 2023.

Sadržaj

DIO PRVI	4
UVODNE ODREDBE.....	4
<i>Predmet uređenja</i>	4
<i>Isključenje pojedinih vrsta potpora i korisnika</i>	5
<i>Isključenje od primjene Programa za potpore koje premašuju određene pragove</i>	5
<i>Transparentnost potpora</i>	6
<i>Učinak poticaja</i>	6
<i>Intenzitet potpore i prihvatljivi troškovi</i>	6
<i>Zbrajanje potpora (kumulacija)</i>	7
<i>Značenje pojmova (definicije)</i>	8
DIO DRUGI	8
POTPORE U KORIST MSP-ova KOJI SE BAVE PRIMARNOM POLJOPRIVREDNOM PROIZVODNjom, PRERADOM I STAVLJANJEM NA TRŽIŠTE POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA	8
POGLAVLJE I.....	8
POTPORE ZA ULAGANJA NA POLJOPRIVREDNIM GOSPODARSTVIMA POVEZANA S PRIMARNOM POLJOPRIVREDNOM PROIZVODNjom	8
<i>Područje primjene</i>	8
<i>Zaštita okoliša</i>	9
<i>Ulaganje povezano s proizvodnjom biogoriva na razini gospodarstva ili energije iz obnovljivih izvora</i>	9
<i>Prihvatljivi troškovi</i>	10
<i>Potpore za navodnjavanje</i>	11
<i>Isključenje državne potpore</i>	12
POGLAVLJE II.....	13
POČETNE POTPORE ZA MLADE POLJOPRIVREDNIKE I POČETNE POTPORE ZA POLJOPRIVREDNE DJELATNOSTI	13
<i>Područje primjene</i>	13
<i>Mladi poljoprivrednik</i>	14
<i>Prihvatljivi korisnici</i>	14
<i>Maksimalni dopušteni iznos potpore</i>	15
POGLAVLJE III.....	15

POTPORE U KORIST MSP-ova KOJI SE BAVE PRERADOM I STAVLJANJEM NA TRŽIŠTE POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA	15
<i>Područje primjene</i>	15
<i>Zaštita okoliša</i>	15
<i>Prihvatljivi troškovi</i>	16
<i>Isključenje državne potpore</i>	16
<i>Intenzitet potpore</i>	16
DIO TREĆI.....	17
DRŽAVNA POTPORA SADRŽANA U KAMATNOJ STOPI HBOR-a.....	17
<i>Način kreditiranja, vrsta kamatne stope</i>	17
<i>Instrumenti dodjele potpore HBOR-a</i>	17
DIO ČETVRTI	18
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE.....	18
<i>Supsidijarna primjena internih akata HBOR-a i relevantnih propisa</i>	18
<i>Čuvanje podataka</i>	18
<i>Rok važenja Programa</i>	19
<i>Stupanje na snagu</i>	19
PRIVITAK I. PROGRAMU DODJELE DRŽAVNIH POTPORA SEKTORU POLJOPRIVREDE HRVATSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVITAK (HBOR).....	20
PRIVITAK II. PROGRAMU DODJELE DRŽAVNIH POTPORA SEKTORU POLJOPRIVREDE HRVATSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVITAK (HBOR).....	23
PRIVITAK III. PROGRAMU DODJELE DRŽAVNIH POTPORA SEKTORU POLJOPRIVREDE HRVATSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVITAK (HBOR) - POPIS PROIZVODA IZ PRILOGA I UGOVORU	27
PRIVITAK IV. PROGRAMU DODJELE DRŽAVNIH POTPORA SEKTORU POLJOPRIVREDE HRVATSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVITAK (HBOR) - PRILOG I UREDBE (EU) BR. 1379/2013 – Proizvodi ribarstva i akvakulture.	30

Temeljem članka 13. Statuta Hrvatske banke za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR) Uprava HBOR-a je na 23. sjednici održanoj 18.05.2023. godine donijela

PROGRAM DODJELE DRŽAVNIH POTPORA SEKTORU POLJOPRIVREDE Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR)

DIO PRVI UVODNE ODREDBE

Predmet uređenja

Članak 1.

(1) Program dodjele državnih potpora sektoru poljoprivrede HBOR-a (dalje: *Program*) predstavlja akt temeljem kojeg HBOR može, bez potrebe za daljnjim provedbenim mjerama, dodjeljivati pojedinačne potpore mikro, malim i srednjim poduzetnicima koji se bave djelatnostima primarne poljoprivredne proizvodnje, kao i prerade i stavljanja na tržište poljoprivrednih proizvoda, a koji su utvrđeni u aktu na općenit i apstraktan način te ujedno i akt temeljem kojeg HBOR državnu potporu koja unaprijed nije vezana uz poseban projekt dodjeljuje jednom ili više korisnika državne potpore na neodređeno vrijeme i/ili u neodređenom iznosu.

(2) Ovaj Program, odnosno pojedinačne potpore dodijeljene temeljem istog smatraju se spojivima s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 2. ili 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (dalje: *Ugovor*) te se smatraju izuzetima od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora, pod uvjetom da dotične potpore ispunjavaju sve uvjete utvrđene u Dijelu prvom ovog Programa kao i posebne uvjete za relevantnu kategoriju potpore utvrđene u Dijelu drugom ovog Programa.

(3) Za potrebe primjene ovog Programa, sektor poljoprivrede obuhvaća sve mikro, male i srednje poduzetnike koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom te djelatnostima prerade ili stavljanja na tržište poljoprivrednih proizvoda.

(4) Ovaj Program, osim što predstavlja akt dodjele potpore sukladno Uredbi Komisije (EU) 2022/2472 od 14. prosinca 2022. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektorima poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 327, 21.12.2022., dalje: *Uredba Komisije (EU) 2022/2472*), ujedno je interni okvir i smjernica za rad stručnim službama i radnicima HBOR-a te se poslovanje i poslovni procesi HBOR-a u slučajevima kada se istima dodjeljuju državne potpore sektoru poljoprivrede trebaju provoditi prema odredbama sadržanim u ovom Programu.

(5) Temeljem ovog Programa HBOR dodjeljuje potpore u korist MSP-ova koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom, preradom i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda, i to kao:

- potpore za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva povezana s primarnom poljoprivrednom proizvodnjom;
- potpore za ulaganja u vezi s preradom ili stavljanjem na tržište poljoprivrednih proizvoda te
- početne potpore za mlade poljoprivrednike i početne potpore za poljoprivredne djelatnosti.

Isključenje pojedinih vrsta potpora i korisnika

Članak 2.

- (1) Ovaj se Program ne primjenjuje na:
 - (a) potpore za djelatnosti povezane s izvozom u treće zemlje ili države članice, to jest potpore izravno povezane s izvezenim količinama, uspostavom i radom distribucijske mreže ili ostalim tekućim troškovima povezanim s izvoznom djelatnošću te
 - (b) potpore uvjetovane time da se prednost daje uporabi domaće robe u odnosu na uvezenu robu.
- (2) Potpora po ovom Programu ne može se dodijeliti poduzetniku koji podliježe neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Europske komisije (dalje: Komisija) kojom se potpora ocjenjuje nezakonitom i nesukladnom s unutarnjim tržištem.
- (3) Poduzetnicima u teškoćama navedenima u točki 12) Privitka I ovom Programu ne može se odobriti potpora sukladno ovom Programu.
- (4) Ova se Uredba ne primjenjuje na potpore u korist poljoprivrednih proizvoda u smislu Priloga 1. Sporazumu WTO-a o poljoprivredi¹, koje čine izvoznu subvenciju kako je definirana tim sporazumom. Osim toga, ne primjenjuje se na potpore u korist takvih proizvoda koje čine potpore za financiranje izvoza koje pruža vlada ili bilo koje javno tijelo u okviru područja primjene Ministarske odluke WTO-a o izvoznom tržišnom natjecanju od 19. prosinca 2015.² ako nisu u skladu s relevantnim zahtjevima iz stavka 15. te odluke o maksimalnom roku otplate i samofinanciranju.

Isključenje od primjene Programa za potpore koje premašuju određene pragove

Članak 3.

- (1) Ovaj Program ne primjenjuje se ni na jednu pojedinačnu potporu čiji bruto ekvivalent potpore premašuje sljedeće pragove:
 - (a) potpore za ulaganja u materijalnu imovinu ili nematerijalnu imovinu na poljoprivrednim gospodarstvima povezanu s primarnom poljoprivrednom proizvodnjom kako je navedeno u Poglavlju I. Dijela drugog ovog Programa: 600 000 EUR po poduzetniku po projektu ulaganja te
 - (b) potpore za ulaganja u vezi s preradom poljoprivrednih proizvoda i stavljanjem na tržište poljoprivrednih proizvoda kako je navedeno u Poglavlju III. Dijela drugog ovog Programa: 7,5 milijuna EUR po poduzetniku po projektu ulaganja.
- (2) Utvrđeni prag ne smije se izbjegavati umjetnim razdvajanjem programa ili projekata potpore.

¹ SL L 336, 23.12.1994., str. 22.

² WT/MIN(15)/45 – WT/L/980

Transparentnost potpora

Članak 4.

- (1) Ovim Programom odobravaju se isključivo transparentne potpore, to jest potpore za koje je moguće prije dodjele (ex ante) precizno izračunati bruto ekvivalent bez dodatne potrebe za provođenjem ocjene rizika.
- (2) U okviru primjene ovog Programa, sljedeće kategorije potpora smatraju se transparentnima:
 - a) potpore u obliku bespovratnih sredstava, subvencija kamatnih stopa i subvencioniranih usluga;
 - b) potpore u obliku zajmova, ako je bruto ekvivalent bespovratnog sredstva izračunan na temelju referentne stope koja se primjenjuje u trenutku dodjele;
 - c) potpore u obliku jamstava kod kojih je bruto ekvivalent bespovratnog sredstva izračunat na temelju premija sigurne luke utvrđenih u Obavijesti Komisije o primjeni članka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (SL C 155, 20.06.2008.).
- (3) Za potrebe primjene ovog Programa, sljedeći oblici potpora ne smatraju se transparentnima:
 - (a) potpore u obliku dokapitalizacije;
 - (b) potpore u obliku mjera rizičnog financiranja.

Učinak poticaja

Članak 5.

- (1) Ovaj Program odnosi se na isključivo na potpore koje imaju učinak poticaja.
- (2) Smatra se da potpora ima učinak poticaja ako je poduzetnik/korisnik potpore podnio HBOR-u pisani zahtjev za potporu sadržanu u plasmanu HBOR-a prije početka rada na projektu odnosno djelatnosti. Zahtjev za potporu mora sadržavati barem sljedeće informacije:
 - (a) naziv i veličinu poduzetnika;
 - (b) opis projekta ili djelatnosti, uključujući datume početka i dovršetka;
 - (c) mjesto održavanja projekta ili djelatnosti;
 - (d) popis prihvatljivih troškova;
 - (e) vrstu potpore (bespovratno sredstvo, zajam, jamstvo, povratni predujam ili drugo) i iznos javnog financiranja potrebnog za projekt/djelatnost.

Intenzitet potpore i prihvatljivi troškovi

Članak 6.

- (1) U svrhu izračuna intenziteta potpore i prihvatljivih troškova, svi iznosi koji se koriste trebaju biti iznosi prije svih odbitaka poreza ili kakvog drugog troška. Prihvatljivi troškovi popraćuju se pisanim dokazima koji trebaju biti jasni, konkretni i ažurirani.
- (2) Porez na dodanu vrijednost (PDV) nije prihvatljiv za potporu, osim ako se na temelju nacionalnog zakonodavstva o PDV-u ne može ostvariti njegov povrat.
- (3) Ako se potpora ne dodjeljuje u obliku bespovratnih sredstava, iznos potpore jednak je bruto ekvivalentu bespovratnog sredstva.

(4) Potpore koje se isplaćuju u budućnosti, uključujući potpore koje se isplaćuju u više obroka, treba diskontirati na njihovu vrijednost u trenutku dodjele. Prihvatljive troškove treba diskontirati na njihovu vrijednost na datum dodjele potpore. Kamatna stopa koju treba primijeniti pri diskontiranju diskontna je stopa koja se primjenjuje na datum dodjele potpore.

Zbrajanje potpora (kumulacija)

Članak 7.

(1) Pri određivanju poštuje li se prag pojedinačne prijave utvrđen u članku 3. ovog Programa i maksimalni intenziteti potpore utvrđeni ovim Programom, u obzir se uzima ukupni iznos državnih potpora za potpomognutu djelatnost, projekt ili poduzetnika.

(2) Ako se financiranje Unije kojim centralno upravljaju institucije, agencije, zajednička poduzeća ili druga tijela Unije koja nisu pod izravnom ili neizravnom kontrolom države članice kombinira s državnim potporama, za potrebe određivanja poštuju li se pragovi za prijavu i maksimalni intenziteti potpore te gornje granice, u obzir se uzimaju samo državne potpore, pod uvjetom da ukupan iznos javnog financiranja dodijeljen u odnosu na iste prihvatljive troškove ne premašuje najpovoljnije stope financiranja utvrđene u primjenjivim propisima zakonodavstva Unije.

(3) Potpore s prihvatljivim troškovima koje je moguće utvrditi, izuzete iz obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora na temelju ovog Programa, mogu se zbrajati s:

- (a) bilo kojom drugom državnim potporom, pod uvjetom da se dotične mjere odnose na različite prihvatljive troškove koje je moguće utvrditi;
- (b) bilo kojom drugom državnim potporom koja se odnosi na iste prihvatljive troškove, bilo da se oni djelomično ili potpuno preklapaju, isključivo ako to zbrajanje ne dovodi do premašivanja najvišeg intenziteta potpore ili iznosa potpore koji je primjenjiv na tu potporu na temelju ovog Programa.

(4) Državne potpore koje se mogu dodijeliti temeljem ovog Programa ne mogu se zbrajati s plaćanjima iz članka 145. stavka 2. i članka 146. Uredbe (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 (SL L 435, 6.12.2021., str. 1., dalje: *Uredba (EU) 2021/2115*) za iste prihvatljive troškove ako bi takvo zbrajanje dovelo do toga da intenzitet ili iznos potpore premaši dopušteni intenzitet ili iznos potpore utvrđen uvim Programom, odnosno Uredbom Komisije (EU) 2022/2472.

(5) Državne potpore koje se dodjeljuju na temelju ovog Programa ne zbrajaju se s de minimis potporama u odnosu na iste prihvatljive troškove ako bi njihovo zbrajanje dovelo do toga da intenzitet potpore ili iznos potpore premaši one utvrđene ovim Programom.

(6) Potpore bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi izuzete na temelju članaka 18., 19., 40. i 61. Uredbe Komisije (EU) 2022/2472 mogu se zbrajati s bilo kojom drugom državnim potporom s prihvatljivim troškovima koje je moguće utvrditi.

(7) Potpore bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi mogu se zbrajati s drugim državnim potporama bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi do najvećeg relevantnog praga za ukupno

financiranje utvrđenog prema specifičnim okolnostima svakog slučaja na temelju ove uredbe o općem skupnom izuzeću ili neke druge uredbe ili odluke o općem skupnom izuzeću koju je donijela Komisija.

(8) Potpore za ulaganja čiji je cilj obnova potencijala poljoprivredne proizvodnje iz članka 9. stavka 3. točke (d) ovog Programa, odnosno članka 14. stavka 3. točka (d) Uredbe Komisije (EU) 2022/2472 ne smiju se zbrajati s potporama za nadoknadu materijalne štete iz članaka 25., 26., 28. i 37. Uredbe Komisije (EU) 2022/2472.

(9) Početne potpore za mlade poljoprivrednike i početne potpore za poljoprivredne djelatnosti iz članka 18. Uredbe Komisije (EU) 2022/2472 ne smiju se zbrajati s potporama za pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika ili za osnivanje ruralnih poduzeća iz članka 75. Uredbe (EU) 2021/2115 ako bi takvo zbrajanje dovelo do toga da iznos potpore premašuje iznose utvrđene u Uredbi Komisije (EU) 2022/2472.

Značenje pojmova (definicije)

Članak 8.

Za potrebe primjene ovog Programa primjenjuju se definicije utvrđene u Pravitku I. ovom Programu.

DIO DRUGI

POTPORE U KORIST MSP-ova KOJI SE BAVE PRIMARNOM POLJOPRIVREDNOM PROIZVODNjom, PRERADOM I STAVLJANJEM NA TRŽIŠTE POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA

POGLAVLJE I.

POTPORE ZA ULAGANJA NA POLJOPRIVREDNIM GOSPODARSTVIMA POVEZANA S PRIMARNOM POLJOPRIVREDNOM PROIZVODNjom

Područje primjene

Članak 9.

(1) HBOR dodjeljuje potpore za ulaganja u materijalnu ili nematerijalnu imovinu na poljoprivrednim gospodarstvima povezana s primarnom poljoprivrednom proizvodnjom, ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog Poglavlja.

(2) Ulaganje može provoditi jedan ili više korisnika ili se ono odnosi na materijalnu imovinu ili nematerijalnu imovinu koju upotrebljava jedan ili više korisnika.

(3) Ulaganje mora imati barem jedan od sljedećih ciljeva:

- (a) poboljšanje ukupne uspješnosti i održivosti poljoprivrednoga gospodarstva, osobito smanjenjem troškova proizvodnje ili poboljšanjem i preusmjerenjem proizvodnje;
- (b) poboljšanje prirodnog okoliša, higijenskih uvjeta ili standarda dobrobiti životinja;

- (c) stvaranje i poboljšanje infrastrukture povezane s razvojem, prilagodbom i modernizacijom poljoprivrede, uključujući pristup poljoprivrednim zemljištima, okrupnjavanje i poboljšanje zemljišta, energetske učinkovitost, opskrbu održivom energijom te uštedu vode ili energije;
- (d) obnova proizvodnog potencijala koji je oštećen prirodnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s prirodnim nepogodama, bolestima životinja i organizmima štetnima za bilje ili koji su oštetile zaštićene životinje, kao i sprečavanje štete nastale zbog tih događaja i čimbenika; ako se šteta može povezati s klimatskim promjenama, korisnici prema potrebi u mjere obnove uključuju mjere prilagodbe klimatskim promjenama;
- (e) doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi klimatskim promjenama, među ostalim smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvestracije ugljika, te promicanje održive energije i energetske učinkovitosti;
- (f) doprinos održivom kružnom biogospodarstvu te poticanje održivog razvoja i učinkovitog upravljanja prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i zrak, među ostalim smanjenjem ovisnosti o kemikalijama;
- (g) doprinos zaustavljanju i preokretanju procesa gubitka bioraznolikosti, poboljšanje usluga ekosustava te očuvanje staništa i krajobraza.
- (h)

Zaštita okoliša

Članak 10.

- (1) Ulaganja iz prethodnog članka moraju biti u skladu sa zakonodavstvom Unije i s nacionalnim pravom Republike Hrvatske o zaštiti okoliša.
- (2) Potpora za ulaganja za koja je potrebna procjena utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća³ podliježe uvjetu da je takva procjena izvršena i da je odobrenje za provedbu predmetnog projekta ulaganja dano prije datuma dodjele pojedinačne potpore sukladno ovom Programu.

Ulaganje povezano s proizvodnjom biogoriva na razini gospodarstva ili energije iz obnovljivih izvora

Članak 11.

- (1) HBOR može dodijeliti potpore sukladno odredbama ovog Dijela Programa, ako je ulaganje u materijalnu ili nematerijalnu imovinu na poljoprivrednim gospodarstvima povezano s primarnom poljoprivrednom proizvodnjom ujedno povezano s proizvodnjom biogoriva na razini gospodarstva ili energije iz obnovljivih izvora, uz uvjet da proizvodnja ne bude veća od prosječne godišnje potrošnje goriva ili energije dotičnog gospodarstva.
- (2) Ako je ulaganje namijenjeno proizvodnji biogoriva, proizvodni kapacitet proizvodnih postrojenja mora biti manji ili jednak prosječnoj godišnjoj potrošnji goriva na dotičnom poljoprivrednom gospodarstvu, a proizvedeno biogorivo ne smije se prodavati na tržištu.
- (3) U slučaju ulaganja u proizvodnju toplinske i električne energije iz obnovljivih izvora na poljoprivrednim gospodarstvima, postrojenja za proizvodnju smiju služiti samo za pokrivanje vlastitih energetske potreba korisnika i njihov proizvodni kapacitet mora biti manji ili jednak zajedničkom prosjeku godišnje potrošnje

³ Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 26, 28.1.2012., str. 1.).

toplinske i električne energije na poljoprivrednom gospodarstvu, uključujući i poljoprivredno kućanstvo. Prodaja električne energije električnoj mreži dopuštena je samo ako se poštuje granica vlastite prosječne godišnje potrošnje.

(4) Ako ulaganje provodi više od jednog korisnika radi zadovoljenja vlastitih potreba za biogorivom i energijom, prosječna godišnja potrošnja zbraja se tako da odgovara iznosu prosječne godišnje potrošnje svih korisnika.

(5) Ulaganja u infrastrukturu za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora kojima se troši ili proizvodi energija moraju biti sukladna s minimalnim standardima energetske učinkovitosti ako takvi standardi postoje na nacionalnoj razini.

(6) Ulaganja u postrojenja čija je glavna svrha proizvodnja električne energije iz biomase nisu prihvatljiva za potporu, osim ako se koristi minimalni postotak toplinske energije kojeg je odredila Republika Hrvatska.

(7) Države članice, odnosno nadležna tijela Republike Hrvatske utvrđuju pragove za maksimalne udjele žitarica i ostalih kultura bogatih škrobom, šećernih kultura i uljarica koje se koriste za proizvodnju bioenergije, uključujući biogoriva, za različite vrste postrojenja u skladu s člankom 26. Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća⁴. Potpore projektima za ulaganje u bioenergiju ograničene su na bioenergiju koja ispunjava primjenjive kriterije održivosti utvrđene u zakonodavstvu Unije.

Prihvatljivi troškovi

Članak 12.

(1) Potporom su obuhvaćeni sljedeći prihvatljivi troškovi:

- (a) troškovi izgradnje, stjecanja, uključujući leasing, ili poboljšanja nepokretne imovine, uključujući ulaganja u pasivno interno ožičenje ili strukturirano kabliranje za podatkovne mreže i, prema potrebi, pomoćni dio pasivne mreže na privatnom posjedu izvan zgrade, pri čemu je kupljeno zemljište prihvatljivo samo do 10 % ukupnih prihvatljivih troškova dotične operacije;
- (b) nabava ili leasing strojeva i opreme do tržišne vrijednosti imovine;
- (c) opći troškovi povezani s izdacima iz točaka (a) i (b), kao što su naknade za usluge arhitekata i inženjera, naknade za konzultacije te naknade povezane sa savjetovanjem o okolišnoj i gospodarskoj održivosti, održivoj energiji, energetske učinkovitosti te proizvodnji i upotrebi energije iz obnovljivih izvora, uključujući studije izvedivosti; studije izvedivosti prihvatljivi su izdaci čak i ako na temelju njihovih rezultata nisu nastali izdaci u skladu s točkama (a) i (b);
- (d) stjecanje, razvoj ili naknade za korištenje računalnog softvera, usluga u oblaku i sličnih rješenja te stjecanje patenata, licencija, autorskih prava i žigova;
- (e) rashodi za neproduktivna ulaganja povezana sa specifičnim okolišnim i klimatskim ciljevima iz članka 9. stavka 3. točaka (e), (f) i (g) ovog Programa;
- (f) potpore se mogu dodijeliti za ulaganja u upotrebu obrađene vode kao alternativnog načina opskrbe vodom samo ako su opskrba i upotreba te vode u skladu s Uredbom (EU) 2020/741 Europskog parlamenta i Vijeća⁵;

⁴ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

⁵ Uredba (EU) 2020/741 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 2020. o minimalnim zahtjevima za ponovnu upotrebu vode (SL 177, 5.6.2020., str. 32.)

- (g) u slučaju ulaganja čiji je cilj obnova potencijala poljoprivredne proizvodnje koji je oštećen prirodnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama koje se mogu izjednačiti s prirodnim nepogodama, bolestima životinja i organizmima štetnima za bilje ili koji su oštetile zaštićene životinje, prihvatljivi troškovi mogu uključivati troškove za obnovu potencijala poljoprivredne proizvodnje do razine na kojoj je bio prije tih događaja;
- (h) u slučaju ulaganja čiji je cilj sprečavanje štete nastale zbog prirodnih nepogoda, nepovoljnih klimatskih prilika koje se mogu izjednačiti s prirodnim nepogodama, bolesti životinja i organizama štetnih za bilje ili štete koju su prouzročile zaštićene životinje, prihvatljivi troškovi mogu uključivati troškove određenih preventivnih mjera.

(2) Troškovi, osim onih navedenih u stavku 1. točkama (a) i (b) povezani s ugovorima o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i nadoknade za osiguranje, nisu prihvatljivi troškovi.

(3) Obrtni kapital ne smatra se prihvatljivim troškom.

Potpore za navodnjavanje

Članak 13.

- (1) U slučaju navodnjavanja, prihvatljivima se smatraju troškovi ulaganja koja ispunjavaju sljedeće uvjete:
 - (a) u skladu s Direktivom 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁶ Komisiji je dostavljen plan upravljanja riječnim slivom za cijelo područje na kojem će se ulagati, kao i za sva druga područja čiji okoliš može biti zahvaćen tim ulaganjem; mjere koje se provode na temelju plana upravljanja riječnim slivom u skladu s člankom 11. te direktive, a koje su relevantne za sektor poljoprivrede, navode se u relevantnom programu mjera;
 - (b) postoji ili se kao dio ulaganja mora uspostaviti mjerenje vode kojim se omogućuje mjerenje potrošnje vode na razini ulaganja za koje se dodjeljuje potpora;
 - (c) ulaganje u poboljšanje postojeće instalacije za navodnjavanje ili elementa infrastrukture za navodnjavanje procjenjuje se ex ante kako bi se omogućila štednja vode koja je u skladu s tehničkim parametrima postojeće instalacije ili infrastrukture;
 - (d) ako ulaganje utječe na tijela podzemne vode ili površinske vode čije je stanje u relevantnom planu upravljanja riječnim slivom utvrđeno kao manje od dobrog iz razloga povezanih s količinom vode ili ako su najsuvremenije procjene osjetljivosti na klimatske promjene i procjene rizika pokazale⁷ da bi zahvaćena vodna tijela koja su u dobrom stanju mogla izgubiti to stanje iz razloga povezanih s količinom vode uslijed klimatskih promjena, mora se postići učinkovito smanjenje potrošnje vode koje doprinosi postizanju dobrog stanja tih vodnih tijela, kako je utvrđeno u članku 4. stavku 1. Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća; uvjeti utvrđeni u prethodnoj rečenici ne primjenjuju se na ulaganje u postojeću instalaciju koje je usmjereno samo na energetske učinkovitost, na ulaganje za stvaranje rezervoara ni na ulaganje u upotrebu reciklirane vode koje ne utječe na tijelo podzemne vode ili površinske vode.
- (2) Država članica utvrđuje postotke za potencijalne uštede vode i učinkovito smanjenje potrošnje vode kao uvjet prihvatljivosti kako bi se osiguralo učinkovito smanjenje količine vode koja teče kroz opremu u odnosu na razine iz razdoblja 2014.–2020. te kako bi se time izbjeglo pogoršanje razine ambicija u području okoliša:

⁶ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

⁷ Tehničke smjernice za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021.–2027. (SL C 373, 16.9.2021., str. 1.).

- (a) postotak potencijalne uštede vode mora iznositi najmanje 5 % ako tehnički parametri postojeće instalacije ili infrastrukture već osiguravaju visok stupanj učinkovitosti (prije ulaganja) te najmanje 25 % ako je trenutni stupanj učinkovitosti nizak i/ili za ulaganja koja se provode na područjima na kojima su uštede vode najpotrebnije kako bi se osiguralo postizanje dobrog stanja vode,
- (b) postotak učinkovitog smanjenja potrošnje vode na razini cijelog ulaganja mora iznositi barem 50 % potencijalne uštede vode koja se omogućuje ulaganjem u postojeću instalaciju ili element infrastrukture za navodnjavanje,
- (c) takve uštede vode moraju odražavati potrebe utvrđene u planovima upravljanja riječnim slivovima koji proizlaze iz Direktive 2000/60/EZ.

(3) Intenzitet potpore za navodnjavanje iz ovog članka ograničen je na jednu ili više stopa koje ne premašuju:

- (a) 80 % prihvatljivih troškova za ulaganja u navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu na temelju stavka 1. točke (c) ovog članka;
- (b) 100 % prihvatljivih troškova za ulaganja u poljoprivrednu infrastrukturu izvan poljoprivrednoga gospodarstva koja će se koristiti za navodnjavanje;
- (c) 65 % prihvatljivih troškova za ostala ulaganja u navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu.

(4) Potpore za navodnjavanje smiju isplaćivati samo države članice koje za područje riječnog sliva na kojem se provodi ulaganje osiguraju da različiti načini korištenja voda doprinose povratu troškova za vodne usluge sektora poljoprivrede u skladu s člankom 9. stavkom 1. drugim podstavkom Direktive 2000/60/EZ, uzimajući u obzir, ako je to primjereno, socijalne, okolišne i gospodarske učinke povrata te zemljopisne i klimatske uvjete zahvaćene regije ili regija.

Isključenje državne potpore

Članak 14.

(1) Potpora se ne dodjeljuje za sljedeće:

- (a) kupnju prava na plaćanja;
- (b) kupnju i sadnju godišnjeg bilja, osim potpora za pokrivanje troškova iz članka 12. stavka 1. točke (g) ovog Programa;
- (c) drenažne radove;
- (d) kupnju životinja, osim potpora za pokrivanje troškova iz članka 12. stavka 1. točke (g) ovog Programa i za kupnju pasa čuvara;
- (e) ožičenje ili kabliranje za podatkovne mreže izvan privatnog posjeda.

(2) Potpore sukladno ovom Poglavlju ne mogu se dodijeliti ako se pritom povrjeđuju bilo kakve zabrane ili ograničenja utvrđena u Uredbi (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20.12.2013., dalje: *Uredba (EU) br. 1308/2013*), čak i ako se takve zabrane i ograničenja odnose samo na potpore Unije predviđene predmetnom Uredbom.

Članak 15.

- (1) Intenzitet potpora ograničava se na 65% iznosa prihvatljivih troškova.
- (2) Intenzitet potpore može se povećati na najviše 80 % za sljedeća ulaganja:
 - (a) ulaganja povezana s jednim ili više specifičnih okolišnih i klimatskih ciljeva iz članka 9. stavka 3. točaka (e), (f) i (g) ovog Programa ili s dobrobiti životinja;
 - (b) ulaganja mladih poljoprivrednika.
- (3) Intenzitet potpore može se povećati na najviše 100 % za sljedeća ulaganja:
 - (a) neproduktivna ulaganja povezana s ciljevima iz članka 9. stavka 3. točaka (e), (f) i (g) ovog Programa;
 - (b) ulaganja u obnovu proizvodnog potencijala iz članka 9. stavka 3. točke (d) ovog Programa i ulaganja povezana sa sprečavanjem i ublažavanjem rizika od štete nastale zbog prirodnih nepogoda, izvanrednih događaja i nepovoljnih klimatskih prilika koje se mogu izjednačiti s prirodnom nepogodom ili štete koju su prouzročile zaštićene životinje.

POGLAVLJE II. POČETNE POTPORE ZA MLADE POLJOPRIVREDNIKE I POČETNE POTPORE ZA POLJOPRIVREDNE DJELATNOSTI

Područje primjene

Članak 16.

- (1) HBOR dodjeljuje početne potpore za mlade poljoprivrednike i početne potpore za poljoprivredne djelatnosti, ako iste ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog Poglavlja.
- (2) Za potrebe dodjele ove kategorije potpora, *poljoprivredna djelatnost* znači djelatnost koju država članica odredi u svojem strateškom planu u okviru ZPP-a u skladu s člankom 4. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/2115, odnosno sukladno članku 3. stavku 1. točka (d) Zakona o poljoprivredi (NN 118/18, 42/20, 127/20, 52/21, 152/22), *poljoprivredna djelatnost obuhvaća bilinogojstvo, stočarstvo i s njima povezane uslužne djelatnosti, sukladno skupinama 01.1, 01.2, 01.3, 01.4, 01.5 i 01.6 Nacionalne klasifikacije djelatnosti.*
- (3) Ovim potporama dopušteno je financirati osnivanje ruralnih poduzeća koja se bave poljoprivrednim djelatnostima te diversifikaciju dohotka poljoprivrednih kućanstava na druge poljoprivredne djelatnosti.
- (4) Potpore su uvjetovane podnošenjem poslovnog plana.

Mladi poljoprivrednik

Članak 17.

- (1) Za potrebe dodjele potpore temeljem ovog Poglavlja, "mladi poljoprivrednik" je osoba koja u trenutku podnošenja zahtjeva za potporu nije starija od 40 godina, posjeduje odgovarajuće stručne vještine i znanja te se može smatrati nositeljem poljoprivrednoga gospodarstva.
- (2) Mladi poljoprivrednik treba ispuniti slijedeće uvjete kako bi se mogao smatrati nositeljem poljoprivrednog gospodarstva:
 - (a) mladi poljoprivrednik je fizička osoba starija od 18 godina koja je po prvi put postavljena kao nositelj poljoprivrednog gospodarstva, ali ne dulje od 5 godina u godini podnošenja zahtjeva za potporu/u trenutku podnošenja zahtjeva za potporu te
 - (b) samostalno upravlja poljoprivrednim gospodarstvom i odgovorna je za obavljanje poljoprivrednih aktivnosti na gospodarstvu na poljoprivrednim resursima u posjedu (zemljište, stoku) koji su upisani u nadležne registre,
 - (c) ako je mladi poljoprivrednik odgovorna osoba u trgovačkom društvu, mora biti vlasnik najmanje 50% temeljnog kapitala društva.
- (3) Mladi poljoprivrednik kao nositelj poljoprivrednog gospodarstva, posjeduje odgovarajuća stručna znanja i vještine o poljoprivredi što dokazuje:
 - (a) svjedodžbom srednje stručne spreme o završenom obrazovanju poljoprivrednog, prehrambeno tehnološkog ili veterinarskog smjera ili
 - (b) potvrdom o završenom diplomskom ili preddiplomskom studiju agronomskog, prehrambeno tehnološkog ili veterinarskog smjera ili
 - (c) radnim iskustvom u području poljoprivrede, prehrambene tehnologije ili veterine u trajanju od najmanje dvije godine te potvrdom o završenom priznatom strukovnom tečaju iz područja poljoprivrede, prehrambene tehnologije ili veterine potvrđenom od strane nadležnog tijela.

Prihvatljivi korisnici

Članak 18.

- (1) Potpore se dodjeljuju samo mladim poljoprivrednicima u obliku mikropoduzetnika i malih poduzetnika.
- (2) Za mlade poljoprivrednike, ako korisnik ne ispunjava uvjete iz članka 4. stavka 6. točke (c) Uredbe (EU) 2021/2115, odnosno iz članka 17. stavka 3. ovog Programa, svejedno je prihvatljiv za potporu za mlade poljoprivrednike pod uvjetom da se obveže steći potrebne stručne vještine i znanja u razdoblju od 36 mjeseci od datuma donošenja odluke o dodjeli potpore. Ta se obveza mora uključiti u poslovni plan.
- (3) Ako se potpora dodjeljuje mladom poljoprivredniku koji uspostavlja gospodarstvo u obliku pravne osobe, mladi poljoprivrednik mora izvršavati stvarnu i dugoročnu kontrolu nad tom pravnom osobom u smislu odluka povezanih s upravljanjem, koristima i financijskim rizicima.
- (4) Ako u kapitalu pravne osobe ili upravljanju njome sudjeluje nekoliko fizičkih osoba, uključujući osobe koje nisu mladi poljoprivrednici, mladi poljoprivrednik takvu učinkovitu i dugoročnu kontrolu mora moći izvršavati samostalno ili zajedno s drugim osobama.

(5) Ako je pravna osoba pod isključivom ili zajedničkom kontrolom druge pravne osobe, ti se zahtjevi primjenjuju na sve fizičke osobe koje imaju kontrolu nad tom drugom pravnom osobom⁸.

Maksimalni dopušteni iznos potpore

Članak 19.

Potpore su ograničene na 100 000 EUR po mladom poljoprivredniku ili po novoosnovanom poduzeću u poljoprivredi ili po poljoprivrednom kućanstvu.

POGLAVLJE III. POTPORE U KORIST MSP-ova KOJI SE BAVE PRERADOM I STAVLJANJEM NA TRŽIŠTE POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA

Područje primjene

Članak 20.

(1) HBOR dodjeljuje potpore za ulaganja u materijalnu ili nematerijalnu imovinu u vezi s preradom poljoprivrednih proizvoda i stavljanjem na tržište poljoprivrednih proizvoda, ako ispunjavaju kriterije iz Dijela prvog ovog Programa, kao i ovog Poglavlja.

(2) Potpomognuto ulaganje odnosi se na preradu poljoprivrednih proizvoda ili stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda.

(3) Ulaganja povezana s proizvodnjom biogoriva proizvedenih iz kultura za proizvodnju hrane nisu prihvatljiva za potporu u skladu s ovim člankom.

Zaštita okoliša

Članak 21.

(1) Ulaganja iz prethodnog članka moraju biti u skladu sa zakonodavstvom Unije i s nacionalnim pravom Republike Hrvatske o zaštiti okoliša.

(2) Potpora za ulaganja za koja je potrebna procjena utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU podliježe uvjetu da je takva procjena izvršena i da je odobrenje za provedbu predmetnog projekta ulaganja dano prije datuma dodjele pojedinačne potpore sukladno ovom Programu.

⁸ Kad je riječ o pojmu kontrole, po analogiji se primjenjuje poglavlje II. točka 1. Pročišćene obavijesti Komisije o nadležnosti prema Uredbi Vijeća (EZ) br. 139/2004 o kontroli koncentracija između poduzetnika (SL C 95, 16.4.2008., str. 1.).

Prihvatljivi troškovi

Članak 22.

- (1) Potporom su obuhvaćeni sljedeći prihvatljivi troškovi:
 - (a) izgradnja, stjecanje, uključujući leasing, ili poboljšanje nepokretne imovine, uključujući ulaganja u pasivno interno ožičenje ili strukturirano kabliranje za podatkovne mreže i, prema potrebi, pomoćni dio pasivne mreže na privatnom posjedu izvan zgrade, pri čemu je kupnja zemljišta prihvatljiva samo do 10 % ukupnih prihvatljivih troškova dotične operacije;
 - (b) nabava ili leasing strojeva i opreme do tržišne vrijednosti imovine;
 - (c) opći troškovi povezani s izdacima iz točaka (a) i (b), kao što su naknade za usluge arhitekata i inženjera, naknade za konzultacije te naknade povezane sa savjetovanjem o okolišnoj i gospodarskoj održivosti, uključujući studije izvedivosti; studije izvedivosti prihvatljivi su izdaci čak i ako na temelju njihovih rezultata nisu nastali izdaci u skladu s točkama (a) i (b);
 - (d) stjecanje, razvoj ili naknade za korištenje računalnog softvera, usluga u oblaku i sličnih rješenja te stjecanje patenata, licencija, autorskih prava i žigova.
- (2) Troškovi, osim onih navedenih u prethodnom stavku točkama (a) i (b) povezani s ugovorima o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i naknade za osiguranje, nisu prihvatljivi troškovi.
- (3) Obrtni kapital ne smatra se prihvatljivim troškom.
- (4) Ožičenje ili kabliranje za podatkovne mreže izvan privatnog posjeda ne smatra se prihvatljivim troškom.

Isključenje državne potpore

Članak 23.

- (1) Potpora se ne dodjeljuje za ulaganja namijenjena usklađivanju sa standardima Unije.
- (2) Potpora se ne dodjeljuje ako se pritom povrjeđuju bilo kakve zabrane ili ograničenja utvrđena u Uredbi (EU) br. 1308/2013, čak i ako se te zabrane i ograničenja odnose samo na potpore Unije predviđene tom Uredbom.

Intenzitet potpore

Članak 24.

- (1) Intenzitet potpore ne smije premašiti 65 %, osim u slučajevima iz stavka 2. ovog članka.
- (2) Intenzitet potpore može se povećati na najviše 80 % za sljedeća ulaganja:
 - (a) ulaganja povezana s jednim ili više specifičnih okolišnih i klimatskih ciljeva iz članka 9. stavka 3. točaka (e), (f) i (g) ovog Programa ili s povećanjem dobrobiti životinja te
 - (b) ulaganja mladih poljoprivrednika.

DIO TREĆI

DRŽAVNA POTPORA SADRŽANA U KAMATNOJ STOPI HBOR-a

Način kreditiranja, vrsta kamatne stope

Članak 25.

(1) Kredite, odnosno plasmane, HBOR odobrava putem financijskih institucija (banaka i leasing društava) ili izravno:

- a. uz opću kamatnu stopu - kamatna stopa za kredit koji ne sadrži potporu, odnosno kredit je odobren/ugovoren uz efektivnu kamatnu stopu koja je jednaka ili veća od referentne kamatne stope za korisnika kredita (dalje: *opća kamatna stopa*) ili uz
- b. poticajnu kamatnu stopu - kamatna stopa za kredit koji sadrži potporu, odnosno kredit je odobren/ugovoren uz efektivnu kamatnu stopu koja je niža od referentne kamatne stope za korisnika kredita (dalje: *poticajna kamatna stopa*).

(2) Pravila HBOR-a o određivanju referentnih i diskontnih stopa određena su sukladno važećim pravilima Europske komisije, odnosno Priopćenju Komisije o reviziji načina određivanja referentnih i diskontnih stopa (SL C 14,19.01.2008.) sa svim naknadnim izmjenama i dopunama.

(3) Efektivna kamatna stopa (EKS) je kamatna stopa koja iskazuje ukupne troškove kredita u skladu s važećom Odlukom o efektivnoj kamatnoj stopi HNB-a, a utvrđuje se sukladno odredbama internih akata HBOR-a (važećeg Pravilnika o načinu i rokovima obračuna kamata ili drugog zamjenskog akta).

(4) Sukladno internim aktima HBOR-a, HBOR za svoje plasmane ugovara fiksne kamatne stope ili promjenjive kamatne stope.

Instrumenti dodjele potpore HBOR-a

Članak 26.

(1) Državne potpore temeljem ovog Programa moguće je dodijeliti putem subvencije kamatne stope i povoljnijeg zajma kao instrumenata dodjele potpore.

(2) Referentna kamatna stopa za pojedinog korisnika utvrđuje se sukladno odredbama Pravilnika o utvrđivanju referentne i diskontne kamatne stope, a temelji se na uvećanju osnovne stope za maržu koja se utvrđuje ovisno o kreditnom rangi korisnika kredita i ponuđenim instrumentima osiguranja. Diskontiranje se provodi primjenom diskontne stope utvrđene sukladno Pravilniku o utvrđivanju referentne i diskontne kamatne stope.

(3) Prilikom utvrđivanja visine poticajne kamatne stope po svim programima kreditiranja mogu se kombinirati i zbrajati različite državne potpore dopuštene za određenu ciljnu skupinu i namjenu, a sve u skladu s važećim propisima o državnim potporama, pritom vodeći računa da pojedini poduzetnik nije već za iste prihvatljive troškove primio državnu potporu, kada bi se u takvom slučaju zbrojem već dodijeljenih državnih potpora premašio najviši dopušteni intenzitet potpore utvrđen važećim propisima o državnim potporama (zabrana kumulacije).

(4) Izračun državne potpore obavlja se u skladu s važećim propisima o državnim potporama, svođenjem na sadašnju vrijednost sukladno važećoj diskontnoj stopi (utvrđenoj prema Pravilniku o utvrđivanju referentne i diskontne kamatne stope):

(a) kod potpore u obliku povoljnijeg zajma:

- kamate izračunate po kamatnoj stopi koja predstavlja razliku između visine referentne kamatne stope za korisnika kredita i efektivne kamatne stope koja je niže od referentne kamatne stope ili
- kamate izračunate po kamatnoj stopi koja predstavlja umanjeње kamatne stope za korisnika kredita.

(b) kod potpore u obliku subvencije kamatne stope:

- dodijeljenog nominalnog iznosa subvencije kamatne stope.

(5) Iznimno se mogu odobravati i poticajne kamatne stope koje će u konačnici rezultirati i potporama veće vrijednosti nego je to prethodno navedeno, odnosno u većem postotku od prihvatljivih troškova, u slučajevima utvrđenim propisima o državnim potporama.

DIO ČETVRTI PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Supsidijarna primjena internih akata HBOR-a i relevantnih propisa

Članak 27.

(1) U provođenju Zakonom o HBOR-u utvrđenih poslovnih aktivnosti te prilikom dodjele državnih potpora temeljem ovog Programa, HBOR će postupati sukladno odredbama Uredbe Komisije (EU) br. 2022/2472 sadržanima u ovom Programu, kao i Pravilnika o utvrđivanju referentne i diskontne kamatne stope, Pravilima tržišnog postupanja HBOR-a te ostalim relevantnim propisima o državnim potporama.

(2) Prilikom dodjele potpora djelatnostima prerade i stavljanja na tržište poljoprivrednih proizvoda malim i srednjim poduzetnicima dopušteno je primijeniti Program dodjele državnih potpora HBOR-a usklađen s važećom Općom uredbom o skupnim izuzećima.

(3) Prilikom dodjele potpora djelatnostima šumarstva primjenjuje se Program dodjele državnih potpora HBOR-a usklađen s važećom Općom uredbom o skupnim izuzećima.

Čuvanje podataka

Članak 28.

(1) Stručne službe HBOR-a čuvaju detaljne zapise o svakoj pojedinačnoj potpori odobrenoj sukladno ovom programu potpora usklađenom s Uredbom Komisije (EU) 2022/2472.

(2) Takvi zapisi sadržavaju sve informacije i prateću dokumentaciju potrebne kako bi se odredilo jesu li ispunjeni uvjeti utvrđeni Programom, odnosno Uredbom Komisije (EU) 2022/2472, uključujući informacije o statusu svakog poduzetnika čije pravo na potporu ili na bonus ovisi o tome ima li status malog ili srednjeg

poduzetnika, informacije o učinku poticaja potpore i informacije koje omogućavaju određivanje preciznog iznosa prihvatljivih troškova u svrhu primjene predmetne Uredbe.

(3) Zapisi o pojedinačnim potporama dodijeljenima temeljem ovog Programa čuvaju se 10 godina od datuma dodjele posljednje potpore dodijeljene temeljem istog.

Rok važenja Programa

Članak 29.

(1) Ovaj Program primjenjivat će se zaključno do 31. prosinca 2029. godine, a nastavno na razdoblje primjene Uredbe Komisije (EU) 2022/2472.

(2) HBOR će poštovati tzv. "stand still clause", odnosno neće dodjeljivati potpore sukladno ovom Programu prije dobivanja mišljenja o usklađenosti Ministarstva poljoprivrede.

(3) Na kraju razdoblja važenja Uredbe Komisije (EU) 2022/2472, ovaj Program kao program dodjele potpora koji se izuzima na temelju predmetne uredbe ostaje izuzet tijekom prijelaznog razdoblja od šest mjeseci.

Stupanje na snagu

Članak 30.

(1) Za tumačenje i ažuriranje ovog Programa zadužena je Funkcija nadležna za potpore unutar Ureda za usklađenost, SPNFT, informacijsku sigurnost i potpore.

(2) Ovaj Program stupa na snagu danom donošenja od strane Uprave HBOR-a, a počinje se primjenjivati od 01. srpnja 2023. godine te se po istom zadužuju svi radnici postupati na način kako propisuje ovaj Program.

(3) Ovaj Program se objavljuje na intranet i internet stranici HBOR-a.

PRIVITAK I. PROGRAMU DODJELE DRŽAVNIH POTPORA SEKTORU POLJOPRIVREDE HRVATSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVITAK (HBOR)

ZNAČENJE POJMOVA (DEFINICIJE)

Za potrebe primjene ovog Programa primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „**potpora**“ znači svaka mjera koja ispunjava sve kriterije utvrđene u članku 107. stavku 1. Ugovora;
- (2) „**MSP**“ ili „**mikro, mala i srednja poduzeća**“ znači poduzetnici koji ispunjavaju kriterije utvrđene u Privitku II ovom Programu;
- (3) „**program potpora**“ znači svaki akt na temelju kojeg se, bez potrebe za daljnjim provedbenim mjerama, mogu dodjeljivati pojedinačne potpore poduzetnicima koji su utvrđeni u tom aktu na općenit i apstraktan način te svaki akt na temelju kojeg se potpora koja nije povezana s određenim projektom može dodijeliti jednom ili više poduzetnika na neodređeno razdoblje i u neodređenom iznosu;
- (4) „**poljoprivredni proizvodi**“ znači proizvodi navedeni u Prilogu I. Ugovoru, odnosno Privitku III ovom Programu, osim proizvoda ribarstva i akvakulture navedenih u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁹, odnosno Prilogu IV ovom Programu;
- (5) „**primarna poljoprivredna proizvodnja**“ znači proizvodnja proizvoda iz tla ili stočarstva navedenih u Prilogu I. Ugovoru bez obavljanja dodatnih radnji kojima bi se promijenila priroda tih proizvoda;
- (6) „**prerada poljoprivrednih proizvoda**“ znači svako djelovanje na poljoprivrednom proizvodu čiji je rezultat proizvod koji je i sâm poljoprivredni proizvod, osim djelatnosti na poljoprivrednim dobrima koje su neophodne za pripremu životinjskih ili biljnih proizvoda za prvu prodaju;
- (7) „**stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda**“ znači držanje ili izlaganje u cilju prodaje, ponuda na prodaju, isporuka ili bilo koji drugi način stavljanja na tržište, osim prve prodaje preprodavateljima i prerađivačima koju obavlja primarni proizvođač i svih djelatnosti povezanih s pripremom proizvoda za takvu prvu prodaju; prodaja krajnjim potrošačima koju obavlja primarni proizvođač smatra se stavljanjem na tržište poljoprivrednih proizvoda ako se odvija u zasebnim za to predviđenim prostorijama;
- (8) „**poljoprivredno gospodarstvo**“ znači jedinica koja se sastoji od zemljišta, prostorija i objekata koji se upotrebljavaju za primarnu poljoprivrednu proizvodnju;
- (9) „**elementarne nepogode**“ znači potresi, snježne lavine, odroni tla i poplave, pijavice, uragani, erupcije vulkana i šumski požari prirodnog podrijetla;
- (10) „**pojedinačna potpora**“ znači:
 - (a) jednokratna potpora i
 - (b) potpora dodijeljena pojedinačnim korisnicima na temelju programa potpora;
- (11) „**jednokratna potpora**“ znači potpora koja nije dodijeljena na temelju programa potpora;
- (12) „**poduzetnik u teškoćama**“ znači poduzetnik za kojeg vrijedi najmanje jedna od sljedećih okolnosti:
 - (a) U slučaju društva s ograničenom odgovornošću (osim MSP-a koji postoji manje od tri godine ili, za potrebe prihvatljivosti za potpore za rizično financiranje, MSP-a tijekom 7 godina od njegove prve komercijalne prodaje koji je primjeren za ulaganja u rizično financiranje na temelju dubinske analize koju je proveo odabrani financijski posrednik), ako je više od polovice njegova vlasničkog kapitala izgubljeno zbog prenesenih gubitaka. To se događa kada se odbijanjem prenesenih gubitaka od pričuva (i svih drugih elemenata koji se općenito smatraju dijelom vlastitog kapitala društva) dobije negativan kumulativni iznos koji premašuje polovicu temeljnog vlasničkog kapitala. Za potrebe ove odredbe „društvo s ograničenom odgovornošću“ odnosi se posebno na dvije vrste društava navedene u Prilogu I. Direktivi 2013/34/EU (1), a „vlasnički kapital“ obuhvaća, prema potrebi, sve premije na emitirane dionice;

⁹ Uredba (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 104/2000 (SL L 354, 28.12.2013.)

- (b) U slučaju društva u kojem najmanje nekoliko članova snosi neograničenu odgovornost za dug društva (osim MSP-a koji postoji manje od tri godine ili, za potrebe prihvatljivosti za potpore za rizično financiranje, MSP-a tijekom 7 godina od njegove prve komercijalne prodaje koji je primjeren za ulaganja u rizično financiranje na temelju dubinske analize koju je proveo odabrani financijski posrednik), ako je više od polovice njegova kapitala navedenog u financijskom izvještaju društva izgubljeno zbog prenesenih gubitaka. Za potrebe ove odredbe „društvo u kojem najmanje nekoliko članova snosi neograničenu odgovornost za dug društva” odnosi se posebno na vrste društva navedene u Prilogu II. Direktivi Vijeća 2013/34/EU.
- (c) ako se nad poduzetnikom provodi cjelokupni stečajni postupak ili on ispunjava kriterije u skladu s nacionalnim pravom da se nad njim provede cjelokupni stečajni postupak na zahtjev vjerovnika;
- (d) Ako je poduzetnik primio potporu za sanaciju, a još nije nadoknadio zajam ili okončao jamstvo, ili je primio potporu za restrukturiranje, a još je podložan planu restrukturiranja;
- (e) U slučaju poduzetnika koji nije MSP, ako je tijekom zadnje dvije godine:
- omjer knjigovodstvenog duga i kapitala poduzetnika bio veći od 7,5 i
 - EBITDA koeficijent pokriva kamata poduzetnika bio je niži od 1,0;
- (13) „**katastrofalan događaj**“ znači svaki nepredviđeni događaj biotičke ili abiotičke prirode uzrokovan ljudskim djelovanjem koji dovodi do znatnih poremećaja struktura šuma, a može uzrokovati znatnu gospodarsku štetu sektoru šumarstva;
- (14) „**bruto ekvivalent bespovratnog sredstva**“ znači iznos potpore ako je korisniku dodijeljena u obliku bespovratnog sredstva, prije odbitka poreza ili drugih naknada;
- (15) „**materijalna imovina**“ znači imovina koja se sastoji od zemljišta, građevina i postrojenja te strojeva i opreme;
- (16) „**nematerijalna imovina**“ znači imovina koja nema fizički ili financijski oblik, na primjer patenti, licencije, znanje i iskustvo ili druga vrsta intelektualnog vlasništva;
- (17) „**početak rada na projektu ili aktivnosti**“ znači početak aktivnosti ili građevinskih radova povezanih s ulaganjem ili prva zakonski obvezujuća obveza za naručivanje opreme ili korištenje usluga ili bilo koja druga obveza koja projekt ili aktivnost čini neopozivima, ovisno o tome što nastupi prije; kupnja zemljišta i pripremni radovi, primjerice ishođenje dozvola i provođenje studija izvedivosti, ne smatraju se početkom radova ili aktivnosti;
- (18) „**intenzitet potpore**“ znači bruto iznos potpore izražen kao postotak prihvatljivih troškova, prije odbitka poreza ili drugih naknada;
- (19) „**datum dodjele potpore**“ znači datum na koji je na temelju primjenjivog nacionalnog pravnog režima korisniku dodijeljeno zakonsko pravo na primanje potpore;
- (20) „**standard Unije**“ znači obvezni standard utvrđen u zakonodavstvu Unije kojim se određuje razina koju pojedini poduzetnici moraju ostvariti, osobito u pogledu zaštite okoliša, higijene i dobrobiti životinja; međutim, standardi i ciljevi određeni na razini Unije koji su obvezujući za države članice, ali ne i za pojedinačne poduzetnike ne smatraju se standardima Unije;
- (21) „**neproduktivno ulaganje**“ znači ulaganje koje ne dovodi do znatnog povećanja vrijednosti ili profitabilnosti gospodarstva;
- (22) „**ulaganja za usklađivanje sa standardom Unije**“ znači ulaganja koja se provode radi usklađivanja sa standardom Unije nakon isteka prijelaznog razdoblja predviđenog zakonodavstvom Unije;
- (23) „**nepovoljna klimatska prilika koja se može izjednačiti s prirodnom nepogodom**“ znači nepovoljni vremenski uvjeti, kao što su mraz, oluje i tuča, led, obilna ili dugotrajna kiša ili ozbiljna suša, koji u sektoru poljoprivrede uništavaju više od 30 % prosječne proizvodnje izračunane na temelju prethodnog trogodišnjeg ili četverogodišnjeg razdoblja odnosno trogodišnjeg prosjeka za prethodno petogodišnje ili osmogodišnje razdoblje nakon isključivanja najviše i najniže vrijednosti; u sektoru šumarstva, više od 20 % šumskog potencijala;
- (24) „**biogorivo proizvedeno iz kultura za proizvodnju hrane**“ znači biogorivo proizvedeno iz kultura za proizvodnju hrane i hrane za životinje kako su definirane u Direktivi (EU) 2018/2001;

Sve ostale definicije koje nisu navedene u ovom Pravitku I. primjenjuju se sukladno smislu i značenju iz Uredbe Komisije (EU) 2022/2472.

PRIVITAK II. PROGRAMU DODJELE DRŽAVNIH POTPORA SEKTORU POLJOPRIVREDE HRVATSKE BNAKE ZA OBNOVU I RAZVITAK (HBOR)

DEFINICIJA MSP-a

Članak 1.

Poduzetnik

Poduzetnik je svaki subjekt koji se bavi ekonomskom djelatnošću, bez obzira na njegov pravni oblik. To uključuje, posebno, samozaposlene osobe i obiteljski poduzetnici koji se bave obrtom ili drugim djelatnostima te partnerstva ili udruženja koja se redovno bave ekonomskom djelatnošću.

Članak 2.

Broj osoblja i financijski pragovi koji određuju kategorije poduzetnika

1. Kategorija mikro, malih i srednjih poduzetnika („MSP“) sastoji se od poduzetnika koja imaju manje od 250 zaposlenih i koja imaju godišnji promet (ukupni prihod) koji ne premašuje 50 milijuna EUR i/ili godišnju bilancu koja ne premašuje 43 milijuna EUR.
2. Unutar kategorije MSP-ova mali poduzetnik definira se kao poduzetnik koje ima manje od 50 zaposlenih, a čiji godišnji promet (ukupni prihod) i/ili godišnja bilanca ne premašuje 10 milijuna EUR.
3. Unutar kategorije MSP-ova mikro-poduzetnik definira se kao poduzetnik koje ima manje od 10 zaposlenih, a čiji godišnji promet (ukupni prihod) i/ili godišnja bilanca ne premašuje 2 milijuna EUR.

Članak 3.

Vrste poduzetnika koje se uzimaju u obzir pri izračunu broja osoblja i financijskih iznosa

1. „Neovisni poduzetnik“ je svaki poduzetnik koji nije razvrstan pod partnerskog poduzetnika u smislu stavka 2. ovog članka ni pod povezanog poduzetnika u smislu stavka 3. ovog članka.
2. „Partnerski poduzetnik“ su svi poduzetnici koji nisu razvrstani pod povezane poduzetnike u smislu stavka 3. ovog članka, a između kojih postoji sljedeća veza: poduzetnik (poduzetnik-majka) posjeduje, samostalno ili zajedno s jednim ili više povezanih poduzetnika u smislu stavka 3. ovog članka, 25 % ili više kapitala ili glasačkih prava drugog poduzetnika (poduzetnik-kći). Međutim, poduzetnik se može svrstati u neovisne poduzetnike, to jest u ona koja nemaju drugih partnerskih poduzetnika, čak i ako su sljedeći ulagači dosegili ili premašili prag od 25 %, pod uvjetom da ti ulagači nisu, u smislu stavka 3. ovog članka, samostalno ili zajednički povezani s dotičnim poduzetnikom:
 - (a) javna investicijska društva, društva rizičnog kapitala, pojedinci ili skupine pojedinaca s redovitom djelatnošću ulaganja rizičnog kapitala koji ulažu vlasnički kapital u poduzetnike koji nisu uvršteni na burzu (poslovni anđeli), pod uvjetom da je ukupno ulaganje tih poslovnih anđela u istog poduzetnika manje od 1 250 000 EUR;
 - (b) sveučilišta ili neprofitni istraživački centri;
 - (c) institucionalni ulagači, uključujući fondove regionalnog razvoja;
 - (d) autonomna tijela lokalne vlasti s godišnjim proračunom manjim od 10 milijuna EUR i s manje od 5 000 stanovnika.

3. „Povezani poduzetnici” su poduzetnici među kojima postoji jedna od sljedećih veza:
- (a) jedan poduzetnik ima većinu glasačkih prava dioničara ili članova u drugom poduzetniku;
 - (b) jedan poduzetnik ima pravo postaviti ili smijeniti većinu članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela drugog poduzetnika;
 - (c) jedan poduzetnik ima pravo ostvarivati vladajući utjecaj na drugog poduzetnika na temelju ugovora sklopljenog s tim poduzetnikom ili na temelju odredbe njegova statuta ili društvenog ugovora;
 - (d) jedan poduzetnik, koji je dioničar ili član drugog poduzetnika, sâm kontrolira, prema dogovoru s drugim dioničarima ili članovima tog poduzetnika, većinu glasačkih prava dioničara ili članova u tom poduzetniku.

Postoji pretpostavka da vladajući utjecaj ne postoji ako se ulagači navedeni u drugom podstavku stavka 2. ovog članka ne uključuju izravno ili neizravno u upravljanje dotičnim poduzetnikom, ne dovodeći u pitanje svoja prava u svojstvu dioničara.

Povezanima se smatraju i poduzetnici koji su međusobno povezani preko jednog ili više drugih poduzetnika, odnosno bilo kojeg ulagača spomenutog u stavku 2. ovog članka, na bilo koji od načina opisanih u prvom podstavku.

Povezanima se smatraju i poduzetnici koji jednu od tih povezanosti ostvaruju posredstvom fizičke osobe ili skupine fizičkih osoba koje zajedno djeluju ako se bave svojom djelatnošću ili dijelom svoje djelatnosti na istom mjerodavnom tržištu ili susjednim tržištima.

„Susjednim tržištem” smatra se tržište proizvoda ili usluga izravno smješteno uzlazno ili silazno u odnosu na mjerodavno tržište.

4. Osim u slučajevima utvrđenima u stavku 2., drugom podstavku, ovog članka, poduzetnik se ne može smatrati MSP-om ako jedno ili više tijela javne vlasti zajedno ili samostalno, izravno ili neizravno upravlja s 25 % ili više kapitala ili glasačkih prava u dotičnom poduzetniku.
5. Poduzetnici mogu usvojiti izjavu o statusu neovisnog poduzetnika, partnerskog poduzetnika ili povezanog poduzetnika, uključujući podatke o pragovima utvrđene u članku 2. Ta izjava može se donijeti čak i ako je kapital raspoređen na takav način da je nemoguće točno odrediti tko ga posjeduje, u kojem slučaju poduzetnik može u dobroj vjeri izjaviti da je moguće legitimno pretpostaviti da jedan poduzetnik ili više međusobno povezanih poduzetnika ne posjeduje 25 % kapitala ili više u dotičnom poduzetniku. Te se izjave donose ne dovodeći u pitanje provjere ili istrage predviđene nacionalnim pravilima ili pravilima Unije.

Članak 4.

Podaci koji se koriste za broj osoblja, financijske iznose i referentno razdoblje

1. Podaci koji se koriste za broj osoblja i financijske iznose su podaci koji se odnose na posljednje odobreno računovodstveno razdoblje, izračunani na godišnjoj razini. U obzir se uzimaju od datuma zaključenja financijskih izvještaja. Iznos koji se koristi kao iznos prometa računa se bez poreza na dodanu vrijednost (PDV) i drugih neizravnih poreza.
2. Ako na datum zaključenja financijskih izvještaja poduzetnik ustanovi da je na godišnjoj razini premašilo prag broja osoblja ili financijske pragove utvrđene u članku 2. ili palo ispod njih, to neće dovesti do gubitka ili stjecanja statusa srednjeg, malog ili mikro-poduzetnika, osim ako ti pragovi nisu premašeni tijekom dva uzastopna računovodstvena razdoblja.

3. U slučaju novoosnovanih poduzetnika čiji financijski izvještaji još nisu odobreni primjenjuju se podaci preuzeti iz procjene *bona fide* izvršene tijekom financijske godine.

Članak 5.

Broj osoblja

Broj osoblja odgovara broju godišnjih jedinica rada, to jest broju osoba koje su bile zaposlene na puno radno vrijeme kod dotičnog poduzetnika ili u njegovo ime, tijekom cijele promatrane referentne godine. Rad osoba koje nisu bile zaposlene punu godinu, rad onih koje su radile skraćeno radno vrijeme, bez obzira na trajanje, i sezonski rad računaju se kao dijelovi godišnjih jedinica rada. Osoblje se sastoji:

- a) od zaposlenika;
- b) od osoba koje rade za podređenog poduzetnika, a smatraju se zaposlenima prema nacionalnom pravu;
- c) od vlasnika-upravitelja;
- d) od partnera koji se bave redovitom djelatnošću kod poduzetnika i ostvaruju pogodnost od njegovih financijskih koristi.

Pripravnici i studenti koji su uključeni u stručno usavršavanje na temelju ugovora o pripravnštvu ili ugovora o stručnom usavršavanju ne broje se kao osoblje. Trajanje porodiljskog ili roditeljskog dopusta ne uračunava se.

Članak 6.

Utvrđivanje podataka poduzetnika

1. U slučaju neovisnog poduzetnika, podaci, uključujući broj osoblja, određuju se isključivo na temelju financijskih izvještaja tog poduzetnika.
2. Podaci, uključujući broj osoblja, poduzetnika koji imaju partnerske poduzetnike ili povezane poduzetnike određuju se na temelju financijskih izvještaja i ostalih podataka poduzetnika, odnosno, ako postoje, konsolidiranih financijskih izvještaja poduzetnika ili konsolidiranih financijskih izvještaja u koje je poduzetnik uključen konsolidacijom. Podacima spomenutima u prvom podstavku dodaju se podaci svakog poduzetnika koje je partner dotičnom poduzetniku i koje se nalazi neposredno uzlazno ili silazno od njega. Zbrajanje je razmjerno postotnom udjelu u kapitalu ili glasačkim pravima (ovisno o tome što je veće). U slučaju unakrsnog vlasništva primjenjuje se veći postotak. Podacima iz prvog i drugog podstavka dodaje se 100 % podataka svakog poduzetnika koje je izravno ili neizravno povezano s dotičnim poduzetnikom ako ti podaci već nisu uključeni konsolidacijom financijskih izvještaja.
3. Za potrebe primjene stavka 2. ovog članka podaci poduzetnika koji su partneri dotičnog poduzetnika dobivaju se iz njihovih financijskih izvještaja i njihovih drugih podataka, i to konsolidiranih ako postoje. Njima se dodaje 100 % podataka poduzetnika koja su povezana s tim partnerskim poduzetnikom, osim ako podaci iz njihovih financijskih izvještaja već nisu uključeni kroz konsolidaciju. Za potrebe primjene istog stavka 2. podaci poduzetnika koji su povezani s dotičnim poduzetnikom dobivaju se iz njihovih financijskih izvještaja i njihovih drugih podataka, i to konsolidiranih ako postoje. Njima se razmjerno dodaju podaci svih mogućih partnerskih poduzetnika tog povezanog poduzetnika, koji se nalaze neposredno uzlazno ili silazno od tog povezanog poduzetnika, osim ako ti podaci već nisu uključeni u

konsolidirana financijska izvještaja s postotkom barem razmjernim postotku utvrđenom u drugom podstavku stavka 2. ovog članka.

4. Ako se u konsolidiranim financijskim izvještajima ne nalaze nikakvi podaci o osoblju za danog poduzetnika, brožani podaci o osoblju dobivaju se razmjernim zbrajanjem podataka njegovih partnerskih poduzetnika i dodavanjem podataka njegovih povezanih poduzetnika.

PRIVITAK III. PROGRAMU DODJELE DRŽAVNIH POTPORA SEKTORU POLJOPRIVREDE HRVATSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVITAK (HBOR)

POPIS PROIZVODA IZ PRILOGA I UGOVORU

1) Br. Briselske nomenklature	2) Naziv proizvoda
Poglavlje 1.	Žive životinje
Poglavlje 2.	Meso i jestivi klaonički proizvodi
Poglavlje 3.	Ribe, rakovi i mekušci
Poglavlje 4.	Mlijeko i drugi mliječni proizvodi; jaja peradi i ptičja jaja; prirodni med
Poglavlje 5.	
05.04	Crijeva, mjevuri i želuci životinja (osim riba), cijeli i njihovi dijelovi
05.15	Proizvodi životinjskog podrijetla koji nisu drugdje navedeni ili uključeni; mrtve životinje iz poglavlja 1. ili poglavlja 3., neuporabive za ljudsku prehranu
Poglavlje 6.	Živo drveće i druge biljke; lukovice, korijenje i slično; rezano cvijeće i ukrasno lišće
Poglavlje 7.	Jestivo povrće, neko korijenje i gomolji
Poglavlje 8.	Jestivo voće i orašasti plodovi; kore lubenica ili agruma
Poglavlje 9.	Kava, čaj i začini, osim mate čaja (tarifni broj 09.03)
Poglavlje 10.	Žitarice
Poglavlje 11.	Proizvodi mlinске industrije; slad i škrob; gluten; inulin
Poglavlje 12.	Uljano sjemenje i plodovi; razno zrnje, sjemenje i plodovi; industrijsko i ljekovito bilje; slama i stočna hrana
Poglavlje 13.	
bivši 13.03	Pektin
Poglavlje 15.	
15.01	Salo i ostala zasićena svinjska mast; zasićena mast peradi
15.02	Nezasićena mast goveda, ovaca ili koza; loj (uključujući „premier jus“) proizveden iz tih masti
15.03	Stearin od svinjske masti, stearin iz ulja i lojni stearin; ulje svinjske masti, oleo-margarin i lojno ulje, neemulgiran i nemiješan ili pripremljen na bilo koji način
15.04	Masti i ulje od ribe i morskih sisavaca, rafinirani ili nerafinirani
15.07	Nehlapljiva biljna ulja, tekuća ili kruta, sirova, rafinirana ili pročišćena

15.12	Životinjske ili biljne masti i ulja, hidrogenirana, rafinirana ili nerafinirana, ali dalje neobrađena
15.13	Margarin, proizvodi od loja i drugi pripravci od jestivih masnoća
15.17	Ostaci iz proizvodnje masti i ulja ili voska životinjskog ili biljnog podrijetla
Poglavlje 16.	Prerađevine od mesa, riba, rakova ili mekušaca
Poglavlje 17.	
17.01	Šećer od šećerne repe ili šećerne trske, u čvrstom stanju
17.02	Ostali šećeri; šećerni sirupi; umjetni med (pomiješan s prirodnim medom ili ne); karamel
17.03	Melase s dodatkom boje ili ne
17.05	(*) Šećeri s dodanim aromama ili tvarima za bojenje, sirupi i melase (uključujući vanilin šećer ili vanilin), uz iznimku voćnih sokova koji sadržavaju dodani šećer u bilo kojem omjeru.
Poglavlje 18.	
18.01	Kakao u zrnju, cijeli ili lomljen, sirov ili pržen
18.02	Ljuske kaka, kožice i otpaci
Poglavlje 20.	Prozvodi od povrća, voća ili ostalih dijelova biljaka
Poglavlje 22.	
22.04	Mošt od grožđa, u fermentaciji ili sa zaustavljenim vrenjem bez dodavanja alkohola
22.05	Vino od svježeg grožđa; mošt od grožđa čija je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola
22.07	Druga fermentirana pića (npr. jabukovača, kruškovača ili medovina)
bivši 22.08 (*) bivši 22.09 (*)	Etanol, denaturirani ili ne, s bilo kojim sadržajem etanola, dobiveni od poljoprivrednih proizvoda navedenih u Prilogu I., osim likera i drugih alkoholnih pića i složenih alkoholnih pripravaka (poznati kao "koncentrirani ekstrakti") za proizvodnju pića
22.10 (*)	Ocat i nadomjesci za ocat
Poglavlje 23.	Ostaci i otpaci od prehrambene industrije; pripremljena životinjska hrana
Poglavlje 24.	
24.01	Neprerađeni duhan, duhanski otpaci
Poglavlje 45.	
45.01	Prirodno pluto, neobrađeno, drobljeno, granulirano ili mljeveno; otpaci od pluta
Poglavlje 54.	
54.01	Lan, sirov ili prerađen, ali nepreden; lanena kućina i otpaci (uključujući otpadnu pređu i rastrgane tekstilne materijale)
Poglavlje 57.	

57.01	Prava konoplja (<i>Cannabis sativa</i>), sirova ili prerađena, ali nepredena; kučina i otpaci od konoplje (uključujući otpadnu pređu i rastrgane tekstilne materijale)
--------------	--

(*) Unos dodan člankom 1. Uredbe br. 7a Vijeća Europske ekonomske zajednice od 18. prosinca 1959. (SL br. 7, 30.1.1961., str. 71/61.).

PRIVITAK IV. PROGRAMU DODJELE DRŽAVNIH POTPORA SEKTORU POLJOPRIVREDE HRVATSKE BANKE ZA OBNOVU I RAZVITAK (HBOR)

PRILOG I UREDBE (EU) BR. 1379/2013 – Proizvodi ribarstva i akvakulture

Tarifna oznaka KN	Opis proizvoda
a) 0301	Živa riba
0302	Riba, svježa ili rashlađena, osim ribljih fileta i drugog ribljeg mesa iz tarifnog broja 0304
0303	Riba, smrznuta, osim ribljih fileta i ribljeg mesa iz tarifnog broja 0304
0304	Ribljí fileti i drugo riblje meso (mljeveno ili ne), svježe, rashlađeno ili zamrznuto
b) 0305	Riba, sušena, usoljena ili u salamuri; dimljena riba, neovisno je li kuhana ili ne prije ili za vrijeme procesa dimljenja; riblje brašno, krupica i pelete od ribe, podobni za prehranu ljudi
c) 0306	Rakovi, u ljušturi ili ne, živi, svježi, rashlađeni, zamrznuti, sušeni, usoljeni ili u salamuri; rakovi, u ljušturi, kuhani na pari ili u kipućoj vodi, rashlađeni ili ne, zamrznuti, sušeni, usoljeni ili u salamuri; brašno, krupica i pelete od rakova, podobni za prehranu ljudi
0307	Mekušci, u ljušturi ili ne, živi, svježi, rashlađeni, zamrznuti, sušeni, usoljeni ili u salamuri; vodeni beskralježnjaci osim rakova i mekušaca, živi, svježi, rashlađeni, zamrznuti, sušeni, usoljeni ili u salamuri; brašno, krupica i pelete od vodenih beskralježnjaka osim rakova, podobni za prehranu ljudi
d)	Proizvodi životinjskog porijekla koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu; mrtve životinje iz 1. i 3. poglavlja, neuporabive za prehranu ljudi:
	– Ostalo
	– – Proizvodi od riba ili rakova, mekušaca ili drugih vodenih beskralježnjaka; mrtve životinje iz Poglavlja III.;
0511 91 10	– – – Riblji otpad
0511 91 90	– – – Ostalo
(e) 1212 20 00	– Morske trave i druge alge

(f)	Masti i ulja i njihove frakcije, od riba, rafinirani ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani:
1504 10	– Ulja od riblje jetre i njihove frakcije
1504 20	– Masti i ulja i njihove frakcije, od ribe, osim od riblje jetre
(g) 1603 00	Ekstrakti i sokovi od mesa, riba ili rakova, mekušaca ili od ostalih vodenih beskralježnjaka
(h) 1604	Pripremljena ili konzervirana riba; kavijar i nadomjesci kavijara pripremljeni od ribljih jaja
(i) 1605	Rakovi, mekušci i ostali vodeni beskralježnjaci, pripremljeni ili konzervirani
(j)	Tjestenina, kuhana ili nekuhana ili punjena (mesom ili drugim tvarima) ili drukčije pripremljena, kao što su špageti, makaroni, rezanci, lasanje, njoki, ravioli, kaneloni; kuskus, pripremljen ili nepripremljen
1902 20	– Punjena tjestenina, neovisno je li kuhana ili nekuhana ili drukčije pripremljena
1902 20 10	– – S masenim udjelom riba, rakova, mekušaca ili drugih vodenih beskralježnjaka većim od 20 %
(k)	Brašno, krupica i pelete, od mesa ili mesnih klaoničkih nusproizvoda, od riba ili rakova, mekušaca ili ostalih vodenih beskralježnjaka, neprikladni za ljudsku uporabu; čvarci:
2301 20 00	– Brašno, krupica i pelete, od riba ili rakova, mekušaca ili drugih vodenih beskralježnjaka
(l)	Pripravci koji se koriste za prehranu životinja
2309 90	– Ostalo:
ex 2309 90 10	– – Topive tvari od riba